

elementarz

DLA DZIECI

Z DYSLEKSJĄ

Agnieszka Łubkowska

elementarz

DLA DZIECI

Z DYSLEKSJĄ

narysowała Joanna Kłos

NASZA KSIĘGARNIA

© Copyright by Wydawnictwo „Nasza Księgarnia”, Warszawa 2016

Projekt okładki, layoutu i ilustracje Joanna Kłos

Trzymacie Państwo w ręku elementarz przeznaczony dla dzieci zagrożonych dysleksją lub ze stwierdzoną dysleksją, które muszą opanować naukę czytania od podstaw.

Specjalna przyjazna dziecku konstrukcja oraz forma elementarza pomagają skupić się na konkretnym zagadnieniu. Wyraźna czcionka i duże odstępy między linijkami ułatwiają czytanie, a atrakcyjne teksty, pełne ciekawostek o świecie, podtrzymują zainteresowanie dziecka.

Książka zawiera trzy rozdziały: pierwszy obejmuje naukę liter i dwuznaków, drugi – ćwiczenia pomagające w opanowaniu sylab, trzeci – zadania ułatwiające naukę czytania wyrazów, od najprostszych po trochę bardziej złożone. Całość została tak pomyślana, by z elementarza mogli korzystać zarówno rodzice, jak i nauczyciele czy terapeuci.

Każda część, poza zasadniczymi ćwiczeniami czytania, dodatkowo pomaga **kształtować słuch fonemowy**. Dziecko uczy się, że język mówiony jest potokiem dźwięków układających się w zdania. Zdania zbudowane są z wyrazów. Wyrazy dzielimy na sylaby i głoski. Aby przeczytać dowolny tekst, trzeba szybko skojarzyć znak graficzny (literę) z odpowiadającym mu dźwiękiem (głoską). Głoska to najmniejszy dźwięk mowy ludzkiej, który można wyodrębnić słuchem. Głoskami są samogłoski (np. a, e, i), spółgłoski (np. b, c, p, s) oraz głoski składające się z dwuznaków, ale stanowiące jeden dźwięk (np. sz, cz, dz). **Litera** to zapis graficzny, czyli to, co dziecko widzi i pisze, **głoska** – to, co słyszy.

Czytanie to proces złożony. Aby skutecznie nauczyć czytania dziecko dyslektyczne, należy przede wszystkim zadbać o spokojne miejsce, gdzie nikt i nic nie zakłóci pracy. Jeśli zauważycie Państwo, że dziecko się gubi, traci rytm i zamienia litery, oznacza to, że wpadło w **zamęt, którego często doświadczają dyslektycy podczas nauki czytania**.

Warto wtedy zastosować skuteczną metodę relaksacyjną, która wyciszy dziecko i pomoże mu się skoncentrować. W niniejszej książce proponujemy tzw. pozycję Dennisona. To ćwiczenie można wykonywać zawsze, kiedy rozpoznacie Państwo u dziecka pobudzenie, nerwowość, spięcie lub brak skupienia w trakcie pracy. Stan zamętu, jeśli nie zostanie w porę przerwany, będzie prawdopodobnie się pogłębiać i nauka czytania stanie się przez to nieefektywna.

Istotne jest, aby dziecko ćwiczyło również **rozumienie czytanego tekstu**. Dlatego po lekturze konkretnego fragmentu poproście, by opowiedziało go własnymi słowami. Zaczynajcie od pojedynczych wyrazów, potem analizujcie całe zdania.

Częstym problemem rodziców dzieci z dysleksją jest trudność w zaakceptowaniu faktu, że ich syn czy córka wkłada dużo czasu i pracy w osiągnięciu celu, który innym dzieciom przychodzi bez trudu. Dlatego gdy dziecko ma dysleksję, warto pamiętać, że **cele powinny być dostosowane do jego realnych możliwości**. Dzieci, którym dobrze idzie w szkole, aby się rozwijać, dokonują nieustannego wysiłku, wychodząc poza swoją strefę komfortu, ale potem do niej wracają. Natomiast dzieci z dysleksją nieustannie pracują poza strefą komfortu. Próbują przez cały rok dogonić resztę grupy. Efekty bywają różne, a cały proces – bolesny.

Założenie realistycznych celów pozwala rodzicowi oswoić się z ograniczeniami swojego dziecka i nie wymagać niemożliwego, a dziecku – zyskać kontrolę nad własną najbliższą przyszłością. To z kolei powoduje wzrost motywacji do pracy umysłowej i dobre samopoczucie, dziecko odnosi sukcesy, które dają mu satysfakcję. Ma to ogromny wpływ na kształtowanie jego pewności siebie w dalszych latach edukacji.

Pamiętajmy, aby chwalić dziecko za to, że pamięta o swoim celu i dąży do niego. **Chwalimy nie tylko za wyniki, chwalimy przede wszystkim za próby!** To najlepszy sposób na wyrobienie wytrwałości. Jak chwalimy? Zwracając uwagę na każdy postępek i wysiłek, zadawajmy pytanie: „Jak to zrobiłeś?”, „Jaką widzisz różnicę między tym, jak czytasz dziś, a tydzień temu?”. Takie pytania to świetna okazja, aby nazwać i uporządkować sposób, który pozwolił dziecku odnieść sukces.

Agnieszka Łubkowska

nauka liter

---

pozycja Dennisona

dla dziecka

Usiądź na krześle. Skrzyżuj nogi w kostkach. Wyciągnij przed siebie ręce. Odwróć je tak, aby zewnętrzne części dłoni były naprzeciwko siebie. Kciuki skierowane w dół. Złącz ręce tak, by dłonie dotykały się wewnętrznymi stronami, kciuki nadal skierowane w dół. Teraz skrzyżuj palce dłoni, spleć je i zegnij ręce w łokciach. Oprzyj je na klatce piersiowej. Zamknij oczy, a język połóż na podniebieniu, tak aby do niego przylegał. Oddychaj spokojnie i wyobraź sobie jakąś spokojną, miłą sytuację.

dla rodzica

Pozycja Dennisona pomaga odzyskać skupienie, rozjaśnia i odświeża umysł, wspomaga myślenie, odpręża i relaksuje ciało. Redukuje uczucie zamętu i wewnętrznego napięcia występującego często u dzieci z dysleksją. Zwiększa stabilność emocjonalną. Najlepiej, aby głowa opierała się o oparcie fotela, a wszystkie mięśnie były maksymalnie rozluźnione.

F f

fartuch

foka

kufer

parasol

fabryka

fala

wanna

firanka

szafa

fontanna

dla dziecka

Który obrazek
można opisać słowem
zawierającym „f”?

dla rodzica

Ćwiczymy słuch fonemowy.
Jeśli dziecko nie rozpoznaje
obrazka, przeczytaj mu
właściwe słowo i wyjaśnij,
na przykład: To jest kufer,
czyli duża, ozdobna skrzynia.
Kufer – słyszymy tu „f”?

Foka jest ssakiem i oddycha powietrzem.
Uszy foki są schowane w środku głowy, a długie wąsy pomagają zwierzętom zidentyfikować podwodny teren.
Foki nie mają futra. Mają za to grubą warstwę tłuszczu, która daje ciepło jak skafander!

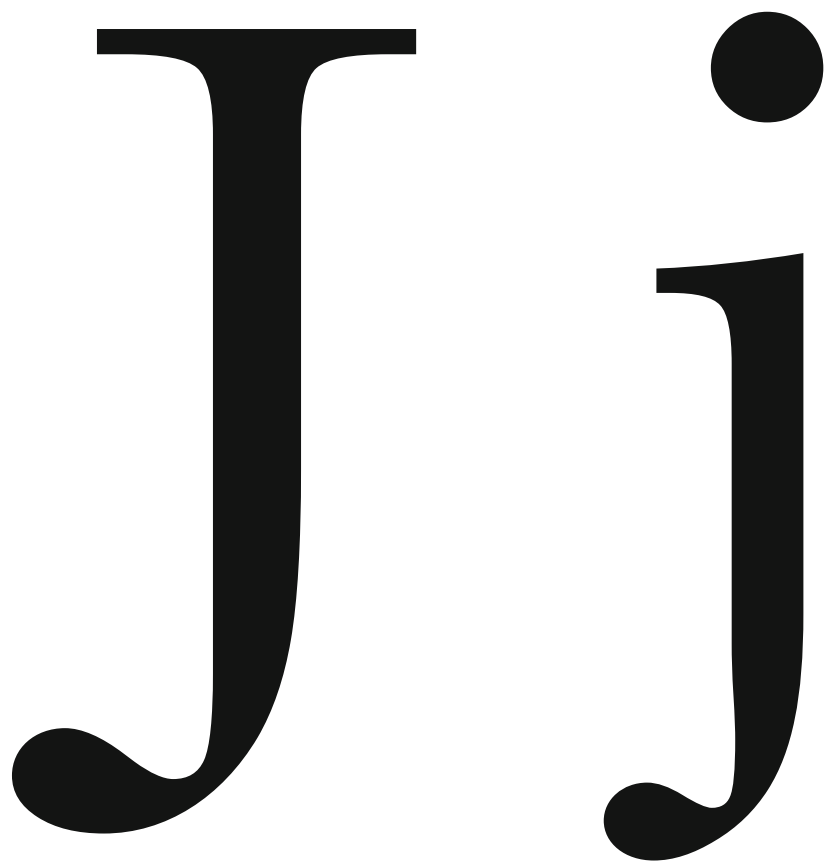
Foki mogą spać na lądzie,
dryfując na falach lub pod wodą.
Umilają sobie czas, urządzając
wodne gonitwy. Tak figlując,
rozpryskują fontanny wody!

dla dziecka

Weź patyczek do szaszłyków.
Gdy dorosły czyta tekst,
wskaz patyczkiem literę „f”
w danym słowie.

dla rodzica

Treujemy rozpoznawanie
i utrwalamy wygląd litery „f”.
Przeczytaj bardzo, bardzo
powoli tekst, oddzielając od
siebie słowa. Poproś dziecko
o wskazanie patyczkiem
litery „f”.

The image displays two large, bold, black letters, 'J' and 'j', in a serif font. The uppercase 'J' is on the left, and the lowercase 'j' is on the right. The 'j' has a distinct dot above it. The letters are centered horizontally and vertically on the page.

fajka

kolejka

jabłko

klej

szyja

jajecznica

butelka

szejk

papaja

drzewo

dla dziecka

Który obrazek
można opisać słowem
zawierającym „j”?

dla rodzica

Ćwiczymy słuch fonemowy.
Jeśli dziecko nie rozpoznaje
obrazka, przeczytaj mu
właściwe słowo i wyjaśnij,
na przykład: To jest szejk,
czyli arabski władca.
Szejk – słyszymy tu „j”?

To jest **jak**.

Jest to zwierzę przypominające naszą krowę.

Jak jak wytrzymuje największe mrozy?

Po prostu – jak ma ciepłą sukienkę!

Jedwabista sierść zwisająca wokół jego nóg jest bardzo długa i gruba. Jeśli temperatura jest niższa niż minus 20 stopni Celsjusza, sukienka ta zatrzymuje ciepło przy ciele jaka.

dla dziecka

Weź patyczek do szaszłyków. Gdy dorosły czyta tekst, wskaż patyczkiem literę „j” w danym słowie.

dla rodzica

Trenujemy rozpoznawanie i utrwalamy wygląd litery „j”. Przeczytaj bardzo, bardzo powoli tekst, oddzielając od siebie słowa. Poproś dziecko o wskazanie patyczkiem litery „j”.

The image displays two large, bold, black letters, 'L' and 'l', centered on a white background. The 'L' is a capital letter with a thick vertical stem and a horizontal top bar. The 'l' is a lowercase letter with a thick vertical stem and a small horizontal base. Both letters are rendered in a clean, sans-serif font.

kolce

czapka

lampa

góra

motyl

ul

kula

lisy

palto

szalik

dla dziecka

Który obrazek
można opisać słowem
zawierającym „l”?

dla rodzica

Ćwiczymy słuch fonemowy.
Jeśli dziecko nie rozpoznaje
obrazka, przeczytaj mu
właściwe słowo i wyjaśnij,
na przykład: To jest palto,
czyli ciepły płaszcz.
Palto – słyszymy tu „l”?

Lew jest jedynym kotem, który żyje i poluje w stadzie. Samiec lwa ma piękną grzywę i jest nazywany królem zwierząt. Wydaje czasem ryk, który niesie się bardzo daleko. Robi to, aby pokazać, kto jest królem na tym terytorium.

Poza tym lew jest prawdziwym leniuchem. Gdy nie poluje, potrafi całymi godzinami się wylegiwać. Tak naprawdę to lwice rządzą całą lwią grupą. To one polują i opiekują się maluchami.

dla dziecka

Weź patyczek do szaszłyków. Gdy dorosły czyta tekst, wskaż patyczkiem literę „l” w danym słowie.

dla rodzica

Trenujemy rozpoznawanie i utrwalamy wygląd litery „l”. Przeczytaj bardzo, bardzo powoli tekst, oddzielając od siebie słowa. Poproś dziecko o wskazanie patyczkiem litery „l”.

dla dziecka

Wsyp 3 kilogramy kaszy manny do płaskiego pojemnika. Wygładź powierzchnię. Odczytaj narysowane przez rodzica sylaby, najpierw składając je po cichutku w głowie. Zamieńcie się rolami.

dla rodzica

W formie zabawy wprowadzamy sylaby zamknięte. Najpierw rysuj sylaby otwarte, trzyliterowe, na przykład: „gdy”, „gry”, „dra”, „kro”. Gdy ten etap zostanie opanowany, wprowadź sylaby zamknięte: „lab”, „but”, „jej”, „żył”.

Gdy dziecko jeszcze głoskuje, warto to robić w myślach, a na głos wypowiedzieć całą sylabę. Potem zamieńcie się rolami – ty wypowiadasz sylabę, a dziecko ją rysuje (litery powinny wyglądać jak drukowane, nie pisane). Po pewnym czasie możesz pisać dwie sylaby z pauzą tworzące słowo. Dziecko odczytuje sylaby jedna po drugiej i skleja je w słowo.

Czy strusie chowają głowę w piasek?

Ludzie od lat wierzą, że struś ze strachu chowa głowę w piasek. Choć na wielu rysunkach możesz zobaczyć strusia w tej pozycji, tak naprawdę nigdy tego nie robi. Nikt dokładnie nie wie, skąd wziął się ten mit.

Gdy strusie długo uciekają przed drapieżnikiem, często kładą się płasko na ziemi. Wtedy stają się prawie niewidoczne i drapieżnik rezygnuje z dalszych poszukiwań. Jednak nie jest to chowanie głowy w piasek, lecz raczej „pozycja naleśnika”.

 Wydawnictwo
NASZA KSIĘGARNIA
www.naszaksięgarnia.pl

02-868 Warszawa, ul. Sarabandy 24c
tel. 22 643 93 89, 22 331 91 49, faks 22 643 70 28
e-mail: naszaksięgarnia@nk.com.pl

Dział Handlowy
tel. 22 331 91 55, tel./faks 22 643 64 42
Sprzedaż wysyłkowa: tel. 22 641 56 32
e-mail: sklep.wysylkowy@nk.com.pl   www.nk.com.pl

Książkę wydrukowano na papierze Lux Cream 90 g/m² wol. 1,8.

ZING

Redaktor prowadzący *Katarzyna Lajborek*
Opieka redakcyjna *Magdalena Korobkiewicz*
Korekta *Małgorzata Ruszkowska, Malwina Łozińska*
Redaktor techniczny, DTP *Agnieszka Czubaszek-Matulka*

ISBN 978-83-10-13006-8

PRINTED IN POLAND

Wydawnictwo „Nasza Księgarnia”, Warszawa 2016 r.
Wydanie pierwsze
Druk: EDICA Sp. z o.o., Poznań